

Referat fra Avlsrådskurs 25.-26. Januar 2013

Deltagere fra NKK:

Siv Jordbruun Sveindal
Inger Nina Farstad

Kurset gikk over 2 dager, 14 kurstimer med Kursbevis.

Forelesere på kurset:

Øystein Eikeseth (NKK's hovedstyre)
Marte Ottesen (NKK's sunnhetsutvalg)
Astrid Indrebø (avlsansvarlig inntil nå)
Wenche Eikeseth
Kristin Wear Prestrud (ny medarbeider innen avl)
Kristin Hammer Aukrust (ny medarbeider innen avl)

Program:

Lørdag 26. Januar

- Om organisering og ansvarsfordeling innen NKK vedrørende avl og raseutvikling
- Kvalitetssikring i hundeavlen
- Rasestandard – sunnhet og BSI (rasespesifikke dommeranvisninger)
- Screening, resultater, indeks og kvalitetskontroll
- Kartlegging og helseundersøkelser
- RAS – rasespesifikke avlsstrategier
- DNA-tester og genetikk – og bruk i avlsarbeidet
- Avlsmetoder og slektskap – innavlsberegning

Søndag 27. Januar

- Arbeid i avlsråd – politikk og virkemidler
- Retningslinjer for avl
- Gruppearbeid: oppgaver vedrørende innavlsgrad, avlsrådsarbeid og strategier
- Presentasjon av gruppearbeid
- Paneldebatt

Fra alle foredragene har vi valgt ut noen hovedtema:

- 1. Avl – hva den bør basere seg på**
- 2. Helhetstenkning**
- 3. Genetikk og avl – DNA-testers rolle**
- 4. Avlsrådets rolle og hvordan det kan arbeide**

Ad 1:

NKK's policy er: avlsarbeidet skal sikte mot at vi har funksjonelt gode hunder som lever et langt og lykkelig liv til glede for seg selv og samfunnet!

Dette innebærer at de viktigste utvalgsriterier for avlsdyr er at de skal være sunne, ha godt gemytt og være funksjonelle til den bruk de er beregnet for. Det er særdeles viktig å forholde seg til rasestandard i henhold til FCI (Federation cynologique internationale), og at utstillingsdommere kjenner disse. Det ble vist eksempler på utglidning i rasestandarder som direkte truer hunders helse. Astrid Indrebø satte opp følgende prioriteringsliste

- Mentalitet
- Hudsykdommer (fri for; svært mange hunder har hudplager!)
- Skjelett (friskt)
- Mage/tarmfrisk
- Øyefrisk
- Hjerne frisk
- Osv

Ad 2:

Det ble lagt stor vekt på helhetstenkning. Er rasen stor, er det mindre viktig å bruke mange hunder i avl enn det er i små raser, der det er ønskelig at opptil 50% av individene kan gå i avl for å sikre avlsbasen (tilstrekkelig genetisk bredde). Avl er et langsiktig arbeid hvor man ikke kan være sikker på resultatene. Man må bruke all tilgjengelig kunnskap for å opprettholde ønskede egenskaper gjennom generasjonene uten at det oppstår alvorlige sykdommer eller funksjonelle defekter. Er det lite hofteplager i rasen vil man kanskje legge større vekt på fravær av f eks hudsykdommer (eller epilepsi, som i vår rase). Tilsvarende resonnement kan brukes på bruksegenskaper i forhold til helse; er det lite helseproblemer kan man legge mer vekt på bruksegenskaper. Ideelt bør ikke avlsriteriene være strengere enn at 50% av alle individene skal kunne brukes i avl. Uansett rase er matadoravl noe som bør unngås, da dette eventuelt sammen med strenge kriterier kan føre til en meget snever avlsbase med risiko for at alvorlig sykdom oppstår.

Ad 3:

Arvegang ble i grove trekk gjennomgått. Arvbarhet er den forskjell mellom individer som sikkert skyldes avl, mens arvelighet uttrykker hvor sannsynlig det er at en egenskap går i arv. Forskjell på linjeavl og innavl ble gjennomgått, og hvorledes man regner ut innavlsgrad. I de fleste raser er det hele tiden en viss innavl fordi mange hunder har besteforeldre eller oldeforeldre som er i slekt. I små raser er det derfor viktig å regne innavlsgrad gjennom seks generasjoner for å få riktig innavlsgrad.

Genetiske tester for en del sykdommer finnes for en del raser. Det er viktig at en genetisk test for eksempel for PRA kan brukes for en rase men ikke nødvendigvis for en annen. Aktuelle tester ble gjennomgått. For wachtelhunden finnes ikke aktuelle tester.

Ad 4 - Avlsrådets rolle:

Avlsrådet er et "politisk" organ i hundeklubbene; det skal prøve å påvirke oppdrettere til å tenke langsiktig for rasen og unngå å avle etter "popularitetsriterier" eller for å få

flest mulig kull. Dette blir nesten alltid konfliktfyllt. Gode råd for hvordan rådene bør arbeide er

1. At avlsrådets medlemmer er utpekt av klubbens styre
2. Det er rådgivende for Styret
3. Svar til oppdrettere/saker som er til behandling bør legges som orienteringssaker til Styremøter, slik at kommunikasjon sikres og at Styret eventuelt kan overprøve avlsrådet i konfliktfylte saker.
4. Avlsrådets mandat er gitt gjennom at det er oppnevnt av Styret og følgelig skal forvalte det regelverk Generalforsamlingen/lovene i den enkelte raseklubb har besluttet.
5. Sammensetning av avlsråd:
 - a. Erfaring med oppdrett
 - b. Erfaring med prøver, utstillinger
 - c. Mange års erfaring med rasen
 - d. Kunnskap i genetikk

Viktige tema for NWK:

RAS (rasespesifikk avlsstrategi)-arbeidet framover.

Frist for innlevering av dette til NKK er 01.01.14.

Avlsrådet er saksbehandler for dette og foreslår følgende framgangsmåte:

1. Lage SWOT-analyse for wachtelhunder i Norge. Grunnlag for denne bl a
 - a. Helseundersøkelse i regi av NVH
 - b. Tilgang på avlsdyr – avlsbasen i Norge og Norden med og uten Tyskland
 - c. Oppdrettere, medlemmenes og Styrets innspill til saker viktige for wachtelhunden
2. På bakgrunn av denne lages NWK's avlsstrategi
 - a. Avlsrådet utarbeider forslag
 - b. Dette sendes på høring til oppdrettere
 - c. Omforent forslag sendes Styret